

Utbildningsutvärdering med extern bedömning
vid Göteborgs universitet

**BEDÖMARUTLÅTANDE FÖR *UTBILDNINGEN I*
ÄMNET SVENSKA SOM ANDRASPRÅK VID
HUMANISTISKA FAKULTETEN**

Slutgiltig version, 8 oktober 2018

Kort bakgrund

Bedömargruppen (se nedan) har haft i uppdrag att utifrån universitetets kriterier för utbildningsutvärdering enligt [policy för kvalitetssäkring och kvalitetsutveckling](#) och med stöd i [vägledning för utbildningsutvärdering](#) utvärdera utbildningen i ämnet svenska som andraspråk vid Humanistiska fakulteten.

Inför platsbesöket lämnade fakulteten och institutionen ett antal dokument till bedömargruppen (bilaga 1). Den 14 februari genomfördes ett förberedande möte där medlemmarna av bedömargruppen träffade fakultets- och institutionsrepresentanter för att informeras om grunden till bedömningen och för att diskutera innehåll och tidsplan i bedömningsprocessen. Dessutom skapade bedömargruppen en överblick över relevanta dokument och bestämde gruppens interna arbetsprocess inför platsbesöket i maj. Platsbesöket ägde rum den 16 maj (program för detta, se bilaga 2). Bedömargruppen har därefter med utgångspunkt i underlag och platsbesöksintervjuer via mail gemensamt utarbetat sitt bedömarutlåtande. Det preliminära bedömarutlåtandet lämnades till kontaktpersonerna på Humanistiska fakulteten den 10 augusti. Därefter har ett antal frågeställningar från den utbildningsansvarige besvarats via mail (se bilaga 3), och ett avslutande möte har ägt rum på GU den 1 oktober. I denna slutgiltiga version av bedömarutlåtandet förekommer ett mindre antal ändringar.

Följande personer har ingått i bedömargruppen

- Anne Holmen, professor, Københavns Universitet (ordf)
- Christopher Stroud, professor, University of Western Cape och Stockholms Universitet
- Anna Nilsson, fil. mag. svenska som andraspråk, studerande, ämneslärarprogrammet, Linnéuniversitetet

Utbildningens styrkor och svagheter

Utbildningen i svenska som andraspråk har erbjudits vid Göteborgs universitet sedan 1970-talet och expanderade kraftigt under 2000-talet i och med de många nyanlända i Sverige och med den generellt ökade globala mobiliteten. Idag erbjuds ämnet både i form av fristående kurser och inom lärarutbildningen. Huvuddelen av de studerande är antingen redan aktiva lärare eller under utbildning för att bli lärare i årskurs 7-9 eller i gymnasieskolan. Även andra studenter, med ett mer allmänpedagogiskt intresse av hur språk interagerar med lärande och undervisning inom alla ämnen (languages across the curriculum/mainstreaming), ser nu behovet av att utbilda sig i ämnet svenska som andraspråk. Dessutom förekommer en mindre andel studerande, som inte har läraryrket som mål, utan istället strävar efter att arbeta som konsulenter inom kommun, företag och utvärderingsinstitutioner eller mot forskarutbildning inom flerspråkighet och språkinläring. Det är av stort intresse för samhället att fler utbildas inom alla dessa funktioner.

Även på personalsidan märks den ökade efterfrågan. Sedan år 2000 har det varit en ökad uppmärksamhet på behovet av att undervisningen ska vara understödd av forskning och en större volym i forskarutbildningen, men det är fortfarande svårt att hitta lektorer med relevant kompetens (som har disputerat inom området). Det ska även tilläggas att ämnets stora betydelse för samhället också innebär en rad externa uppdrag och vidareutbildningar från Skolverket, kommuner och skolor. Således är det stor press på personalen och mycket planeringstid läggs på att "släcka bränder".

Samtidigt som behovet av utbildning i svenska som andraspråk ställer allt högre krav på ämnet har det på senare år skett en massiv kunskapsutveckling internationellt och inom Skandinavien inom flera forskningsfält av stor relevans för ämnet. Då det under 1970- och 1980-talet lades störst vikt på lingvistiska förståelser av problem med att lära svenska som andraspråk, har nyare forskning visat på behovet av att ta större hänsyn till psyko- och sociolingvistiska förståelser av språktillägnande och språkbruk hos individer och samhälle. Idag bör ämnet i högre grad präglas av en sociokulturell förståelse för språktillägnande, av en utbildningssociologisk förståelse för betydelsen av språk i skolan och av komplex flerspråkighet i språkpolitik och samhällsinstitutioner. Denna utveckling av kunskapsläget tillsammans med den alltmer komplicerade invandringssituationen reflekteras delvis i utbildningens kursplaner och litteraturlistor, men detta har enligt bedömargruppens värdering tydligen skett genom ett tillägg till det redan existerande utbudet. Detta har inneburit en konsolidering av den redan etablerade utbildningsprofilen, med nya ämnen tillagda som "add-on" snarare än en genomgripande förändring av teman och progression i utbildningen. En ny integrerad helhet vore alltså önskvärd med anledning av kunskapsläget och den förändrade migrationssituationen. Ämnesprofilen blir dessutom otydlig av att så mycket material ointegrerat måste trängas i kurserna. Här ska även tilläggas, att utbildningen med fördel kan bli tydligare i sin professionella inriktning och i högre grad arbeta in didaktiska dimensioner i de centrala kurserna (se även bilaga 3). Behovet av att tänka nytt kring utbildningens uppbyggnad och progression bekräftades på besöksdagen, där bedömargruppen mötte studenter, undervisande lärare och ledningen, vilka generellt var medvetna om problemen, engagerade i problemställningen och beredda på förändring. Här framkom även att man genom att anställa en professor i flerspråkighet 2017 hade fått väsentligt bättre utgångspunkt för att med stöd i forskning kunna utveckla utbildningen samt att samla personalen om centrala diskussioner.

Bedömagruppens rekommendationer angående utbildningens profil

Med bakgrund i bedömagruppens värdering av styrkor och svagheter i utbildningen samt GUs utvärderingskriterier föreslår vi två överordnade rekommendationer som syftar till att ge en generell vägledning inför mera grundläggande ändringar av utbildningens profil. Dessa berör inte främst en utökning av specifika kurser, utan en omorganisation av helheten. Rekommendation 1 motiveras av kriteriet "Att utbildningen är relevant för studenternas och samhällets behov". Rekommendation 1 och 2 är båda motiverade av kriteriet, "Att undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet".

Vi underbygger rekommendationerna (1) och (2) med förslag på fyra *strategiska satsningar*. Dessa berör aspekter på intern kompetensutveckling och bredare rekryteringsunderlag; en förbättrad studiemiljö; mer fokus på löpande evalueringar och ökat samarbete med *Utbildningsvetenskaplig fakultet* som vi anser skulle behöva antas för att stärka/möjliggöra de förslag till omorganisation vi anger.

Rekommendation 1: Ett övergripande fokus på flerspråkighet både på samhälls- och individnivå som introduktion till utbildningen och som en röd tråd genom denna.

Vi anser att det är relevant att utgå ifrån den fortsatt mer heterogena språksituation som förekommer i det svenska samhället och inte endast definiera svenska som andraspråk som en fråga om språktilläggande utan även som språklig variation inom svenska språket och som flerspråkighet. Vidare föreslår vi att man på vetenskaplig grund ökar prioriteten för flerspråkighet och språkdidaktik och lägger in ämnen som grammatik, fonetik och ordförråd, alfabetisering samt språk och kunskapsutvecklande arbetsmetoder som dimensioner av flerspråkighet respektive språkdidaktik. Enligt vår mening skulle det leda till en annan och bättre progression genom utbildningen. En prioritering av kunskaper i flerspråkighet och färdighet i att diskutera språkliga fenomen i relation till forskning om flerspråkighet och utifrån ett språkpedagogiskt perspektiv borde även avspeglas i rekryteringen av nya undervisande lärare och forskare.

Ett förslag till grundkurs (i stället för den nuvarande grundkursen i svenska som andraspråk) skulle kunna innehålla dels en introduktion till flerspråkighet i vardagen och i klassrummet och dels en genomgång av språkpolitiska regler och diskurser som utgör ramarna för svenska som andraspråk i medier, skolor etc. Vi föreslår således, att flerspråkighet, språkpolitik och språkpedagogik utgör stommen och följer som en röd tråd genom alla moment under hela utbildningen. Därigenom skulle studenterna kunna få en bättre utgångspunkt för att förstå inlärares förutsättningar på individ- och gruppnivå för att lära och använda svenska som andraspråk. De skulle också få god insikt i de samhälleliga och språkpolitiska ramarna som möjliggör eller försvårar inläring och undervisning. Med detta som utgångspunkt kan man gå vidare till de mer specifika lingvistiska, psykolingvistiska eller sociolingvistiska dimensionerna av svenska som andraspråk, och gärna då i en kombination av samtliga dimensioner. Med andra ord föreslår vi en progression som tar utgångspunkt i mer övergripande aspekter på svenska som andraspråk för att sedan bearbeta mer språkstrukturella aspekter - ämnets mikronivå. Med detta förslag placeras den språkliga detaljundervisningen i sin komplexa kontext, och detta menar vi är centralt för blivande lärare, som ska arbeta i en flerspråkig värld i ständig förändring.

Ett fokus på flerspråkighet som en genomgående dimension skulle kunna betyda att separata kurser skulle kunna slås samman och struktureras om. Det gäller till exempel de så kallade "strukturkurserna", som å ena sidan skulle kunna tänkas vara mer användarbaserade och till exempel täcka in sökningar i korpora och undersökningar av faktiskt språkbruk hos 'inlärare av svenska' såväl som infödda talare (t ex ungdomsspråk), med andra ord kombinera struktur med språkbruk. Å andra sidan skulle man kunna inkludera element av kodväxling och translanguaging i beskrivningar av språkbruk. En sådan omstrukturering av strukturkurserna skulle enligt vår bedömning berika de studerandes tillägnande av nödvändig terminologi och handbokskunskap genom att lyfta fram och göra dem uppmärksamma på faktiskt språkbruk i flerspråkighetssammanhang. Ett annat förslag är en kurs i andraspråkstillägnande där ett psykolingvistiskt/kognitivt perspektiv kombineras med ett sociokulturellt perspektiv och där förbindelsen till kurser som till exempel "Språk och kunskapsutvecklande arbetssätt" skulle kunna bli mer transparenta för de studerande.

Rekommendation 2: En tydligare yrkesinriktning för de studerande på lärarutbildningen.

Rekommendation 2 motiveras på liknande sätt som (1) ovan av att utbildningen är "relevant för studenternas och samhällets behov" och att "undervisningens innehåll och form vilar på vetenskaplig grund samt beprövad erfarenhet". Vidare motiveras denna rekommendation delvis av kriterium om samhällsrelevans, eftersom lärarutbildningen med fördel kan orientera sig i ännu högre utsträckning mot element i läraryrket. Eftersom de element som erbjuds av den *Utbildningsvetenskapliga fakulteten* mer framstår som allmänpedagogiska och -didaktiska och mindre riktade mot språkläraryrket, bör ett *språkdiraktiskt* fokus utgöra ett betydande inslag i utbildningen inom svenska som andraspråk.

Så som utbildningen är upplagd nu finns det inte så många hänvisningar till den pedagogiska verklighet som lärarna ska arbeta med när de ska omsätta kunskapen om svenska som andraspråk till pedagogiskt tillrättalagda aktiviteter i det språkligt heterogena klassrummet. Ett ökat fokus på flerspråkighet kan bidra med förståelse för inlärarens situation såväl som för den professionella lärarens roll. På detta sätt blir arbetet med produktiv och receptiv språkfärdighet, med så kallade 'learning affordances', med pedagogisk-didaktisk tillrättaläggning och med kultur- och identitetspedagogiska frågor, viktiga delar. Dessutom torde en kurs om ordförråd utifrån ett pedagogiskt perspektiv vara av större betydelse för utbildningen än klassiska strukturkurser och bör därför vara obligatorisk för alla i lärarutbildningen. Det är inte bedömargruppens värdering att den generella lärarutbildningen (vilken *Utbildningsvetenskaplig fakultet* ansvarar för) är tillräckligt rustade för att utrusta studenterna med dessa språklärarkompetenser. Därför är det extra viktigt att involvera målinriktade didaktiska dimensioner i utbildningen i svenska som andraspråk.

Man skulle kunna överväga om de två läraryrkesinriktningarna (språklärare och övriga ämneslärare i fysik, matematik etc., som skulle behöva orientering om språk i sina discipliner) ska avspeglas i valmöjligheterna och som tydliga profiler genom utbildningen. Dessutom är det förmodligen lämpligt att fortsättningsvis erbjuda kurser som riktar sig till lärare på de olika nivåerna i utbildningssystemet. Ett exempel är arbetet med litteracitet och skrivande, där det är stor skillnad på tidig alfabetisering (både för barn och vuxna), lässtrategier som led i språk- och kunskapsutvecklande och läsning av skönlitteratur.

Med tanke på den svåra situation som många flyktingar befinner sig i vore det befogat med någon form av innehåll om flyktingpsykologi/den globala migrationsproblematiken generellt.

(Klassrummet är antagligen en av de få institutionella platser där flyktingskapet kan ventileras). Det innebär också att utbildningen borde behöva klara en viss flexibilitet (relaterat till ovanstående punkt och till punkten om att "utbildningen ska vara relevant för studenternas och samhällets behov").

Rekommendation 2 är dessutom motiverad av kriteriet "att undervisningen sätter studenternas lärande i centrum". Här kan man med fördel utnyttja att studenterna antingen redan har erfarenhet av att undervisa eller har möjlighet att få praktik. Deras praktiska erfarenheter kan således utvidgas med reflektion om flerspråkighet och språkpolitik och språkpedagogisk teori. Även studenter utan undervisningserfarenhet kan motiveras av ett framtida undervisningsarbete så även för dessa skulle ett införande av praktisk erfarenhet i utbildningen vara relevant. En strukturerande princip för utbildningen i svenska som andraspråk skulle kunna vara att arbeta mer med 'fallstudier' som är hämtade från undervisningssektorn och med praktiska exempel på pedagogiskt klagörande. Likaså kan analyser av undervisningsmaterial och utvärderingar ingå. I detta sammanhang är det även av vikt att ha digitalisering av språkundervisning i åtanke, och gärna med goda exempel.

Ett särskilt problem handlar om möjligheten att få komma ut i praktik. Att endast erbjuda praktik till förstaämnestudenter på lärarutbildningen gör att flertalet studenter inte kommer i kontakt med ämnet i undervisningsmiljön under utbildningen, vilket uppfattas som en brist. Den praktik (VFU) som erbjuds bör även ligga på samma nivå som studentens utbildningsinriktning för att säkerställa kvaliteten.

Bedömargruppens rekommendationer angående strategiska satsningar

Som led i att möjliggöra ovanstående rekommendationer till omorganisation, föreslår vi vidare följande fyra strategiska satsningar.

Strategisk satsning 1: *Intern kompetensutveckling och större rekryteringsunderlag.*

Ett problem som nämnts av flera är att det saknas lärare och att undervisningen bedrivs huvudsakligen av adjunkter som själva är i utbildning. (Väldigt liten personalstyrka för ett så omfattande utbildningsbehov: 1 professor, 5 lektorer, 14 adjunkter, 5 doktorander). Det har också framhållits att professor Milanis insatser i sammanhanget i form av seminarier och fortbildningsworkshoppar har varit betydelsefulla genom tillförsel av aktuell teori och metod i ämnet. Vi föreslår att en modell för kompetensutveckling till stöd för den omorganisation av utbildningen som vi skisserat ovan vore att utveckla och fördjupa detta initiativ framöver, t. ex. i form av regelbunda/fortlöpande workshops där nytt ämnesinnehåll (t. ex. flerspråkighet) introduceras och bearbetas i samband med pedagogiska/metodiska problem/frågeställningar.

Generellt sett är det en skriande brist på disputerade och kvalificerade lärare i SvA/flerspråkighet. Tjänster utlyses men kan inte tillsättas av personal med lämplig akademisk bakgrund, vilket medför att personal som saknar de för ämnet specifika ämneskunskaperna – t ex nordister – anlitas. Här finns behov av nytänkande. För tillfället sker intaget till forskarutbildningen i SvA huvudsakligen från svenska som andraspråk. Skulle underlaget kunna utvidgas med doktorander som rekryteras från t.ex. antropologi /pedagogik/etnologi/litteraturvetenskap eller är utvecklingsstudenter och som genomgått lämpliga överbyggnadskurser, t. ex. på licentiatsnivå? En sådan utvidgning skulle även stärka

den föreslagna omorganisationen genom att individer med en bredare sociokulturell ämnesbakgrund – relevant för den föreslagna betoningen på flerspråkighet, skulle tillföras i utbildningen. Samtidigt är det även viktigt att man i den professionella miljön värnar om de doktorander man har, till exempel genom att planera deras undervisning på så sätt att de även får sammanhängande tid att ägna sig åt forskningen.

Bristen på undervisande lärare inom ämnet gäller inte endast GU utan är en nationell problematik. Detta innebär att GU konkurrerar med andra institutioner om kvalificerade lärare. Kanske skulle en förändrad profil av GUs utbildning kunna stärka rekryteringen.

En annan aspekt på arbetsbelastningen är de många kurser och uppdragsutbildningar som lärarna är inblandade i (t. ex. förskolelärarutbildningen). Här finns anledning att fundera på om det vore möjligt att använda dessa uppdrag på ett mer personalproduktivt sätt, t.ex. genom att skapa specifika tjänster inom SvA som kunde utannonseras och sökas av externa sökanden. En sådan lösning skulle bidra till att få bukt med kortsiktigheten och ”brandkårsutryckningar”.

Strategisk satsning 2: *En förbättrad studiemiljö – i synnerhet den digitala*

Med utgångspunkt i platsbesöket och i kriteriet ”att en för alla studenter tillgänglig och ändamålsenlig studie- och lärmiljö föreligger” vill vi speciellt peka på behovet av att vidareutveckla den digitala lär-plattformen. Ett mer tillgängligt och utvecklat system skulle underlätta för studenter och undervisande lärare. Dessutom är högre prioritet för distansundervisning ett önskemål från studenter, och det är även vår värdering, att den stora volymen på distansundervisningen är ett problem. Om utbildningskurser ska fungera på distans krävs insatser för att utveckla ändamålsenliga, interaktiva, digitala program. Här behövs både specialister och finanser. Man skulle också kunna tänka sig att nya arbetsmetoder skulle behöva utvecklas. Vi vill även nämna att en förändring av distansundervisningen möjligtvis också skulle kunna förbättra genomströmningen på Magister/Mastersnivå.

Strategisk satsning 3: *Mer fokus på löpande (kontinuerliga) evalueringar.*

För att säkra kvaliteten på utbildningen, på så sätt att den lever upp till kriterierna om ”att studenterna har inflytande i planering, genomförande och uppföljning av utbildningen” och ”att kontinuerlig uppföljning och utveckling av utbildningen genomförs” föreslår vi utökad och löpande evaluering och nya rutiner för bearbetning och uppföljning av dessa. Därutöver föreslår vi en utveckling av nya former för examination, som i högre grad baseras på formativ bedömning (t.ex. fler portfolio-examina). I det material som vi har tagit del av, visar det sig att en låg svarsfrekvens vid enkätundersökningar grundar sig på missnöjda studenters uppfattning, vilket ger en negativ helhetsbild.

Vi föreslår dessutom att man ber alumner om att evaluera utbildningens innehåll och relevans ca. ett år efter att de har avslutat sin utbildning.

Strategisk satsning 4: *Ökat fokus på samarbetet med Utbildningsvetenskaplig fakultet*

Under platsbesöket nämnde både studenter och undervisande lärare att det saknas en koppling mellan de utbildningselement som hanteras i ämnet svenska som andraspråk och dem som hanteras av *Utbildningsvetenskaplig fakultet*. Det poängterades att ett samarbete skulle kunna innebära större potential för en förbättrad lärarutbildning. Vi föreslår att samarbetet belyses genom en utvidgad granskning där fokus ligger på prioritering av element och där det finns en

logisk och transparent progression genom hela utbildningen, samt att samarbetet även organiseras bättre formellt.

Underlag till bedömargruppen

Bilaga 1

Program platsbesök, den 16/5 2018

Bilaga 2

Noteringar angående utbildningens profil

Bilag 3

Välkommen till Utvärdering Svenska som andraspråk!

Reflektion avseende utbildningen i ämnet svenska som andraspråk vid Institutionen för svenska språket

1. Styrdokument, protokoll, rapporter m.m.

1.1 Utbildningsplaner

1.1.1 Utbildningsplan för magister/masterprogram i svenska som andraspråk

1.1.2 Utbildningsplaner för lärarprogrammet

1.1.2.1 Utbildningsplan för Ämneslärarprogrammet med inriktning mot år 7-9

1.1.2.2 Studieplan för Ämneslärarprogrammet med inriktning mot år 7-9

1.1.2.3 Utbildningsplan för Ämneslärarprogrammet med inriktning mot gymnasieskolan

1.1.2.4 Studieplan för Ämneslärarprogrammet med inriktning mot gymnasieskolan

1.1.2 Kursplaner.

1.1.2.1 Kursplaner för fristående kurser

1.1.2.1.1 Kursplan SSA111 VT17

1.1.2.1.2 Kursplan SSA111 HT17

1.1.2.1.3 Kursplan SSA121 VT17

1.1.2.1.4 Kursplan SSA121 HT17

1.1.2.1.5 Kursplan SSA125 VT17

1.1.2.1.6 Kursplan SSA125 HT17

1.1.2.1.7 Kursplan SSA134 VT17

1.1.2.1.8 [Kursplan SSA134 HT17](#)

1.1.2.1.9 [Kursplan SSA136 VT17](#)

1.1.2.1.10 [Kursplan SSA136 HT17](#)

1.1.2.1.11 [Kursplan SSA220 V17](#)

1.1.2.1.12 [Kursplan SSA220 H17](#)

1.1.2.1.13 [Kursplan SSA230 V17](#)

1.1.2.1.14 [Kursplan SSA230 H17](#)

1.1.2.1.15 [Kursplan SSA251 H16](#)

1.1.2.1.16 [Kursplan SSA251 H17](#)

1.1.2.1.17 [Kursplan SSA252 H16](#)

1.1.2.1.18 [Kursplan SSA252 H17](#)

1.1.2.1.19 [Kursplan SSA253 H16](#)

1.1.2.1.20 [Kursplan SSA253 H17](#)

1.1.2.1.21 [Kursplan SSA256 H16](#)

1.1.2.1.22 [Kursplan SSA256 H17](#)

1.1.2.1.23 [Kursplan SSA255 V17](#)

1.1.2.1.24 [Kursplan SSA258 V17](#)

1.1.2.1.25 [Kursplan SSA259 H17](#)

1.1.2.1.25 [Kursplan SSA260 V18](#)

1.1.2.2 Kursplaner för lärarutbildningskurser

1.1.2.2.1 [Kursplan LGS211/L9S211 V18](#)

1.1.2.2.2 [Kursplan LGS231 H17](#)

1.1.2.2.3 [Kursplan LGS242 V18](#)

1.1.2.2.4 [Kursplan LGS251 V18](#)

1.1.2.2.5 [Kursplan LGS21G H16](#)

1.1.2.2.6 [Kursplan LG31S2 V18](#)

1.1.3 Litteraturlistor

1.1.3.1 Litteraturlistor för fristående kurser SSA220/SSA230 (vt17/ht17),

1.1.3.1.1 [Litteraturlista SSA111 VT17](#)

1.1.3.1.2 [Litteraturlista SSA111 HT17](#)

1.1.3.1.3 [Litteraturlista SSA121 VT17](#)

1.1.3.1.4 [Litteraturlista SSA121 HT17](#)

1.1.3.1.5 [Litteraturlista SSA125 VT17](#)

1.1.3.1.6 [Litteraturlista SSA125 HT17](#)

1.1.3.1.7 [Litteraturlista SSA134 VT17](#)

1.1.3.1.8 [Litteraturlista SSA134 HT17](#)

1.1.3.1.9 [Litteraturlista SSA251 H16](#)

1.1.3.1.10 [Litteraturlista SSA251 H17](#)

1.1.3.1.11 [Litteraturlista SSA252 H16](#)

1.1.3.1.12 [Litteraturlista SSA252 H17](#)

1.1.3.1.13 [Litteraturlista SSA253 H16](#)

1.1.3.1.14 [Litteraturlista SSA253 H17](#)

1.1.3.1.15 [Litteraturlista SSA256 H16](#)

1.1.3.1.16 [Litteraturlista SSA256 H17](#)

1.1.3.1.17 [Litteraturlista SSA255 V17](#)

1.1.3.1.18 [Litteraturlista SSA258 V17](#)

1.1.3.1.19 [Litteraturlista SSA259 H17](#)

1.1.3.1.20 [Litteraturlista SSA260 V18](#)

1.1.3.2 Litteraturlistor för lärarutbildningskurser

1.1.3.2.1 [Litteraturlista LGS211/L9S211 V18](#)

1.1.3.2.2 [Litteraturlista LGS231 H17](#)

1.1.3.2.3 [Litteraturlista LGS242 V18](#)

1.1.3.2.4 [Litteraturlista LGS251 V18](#)

1.1.3.2.5 [Litteraturlista LGS21G H16](#)

1.1.3.2.6 [Litteraturlista LG31S2 V18](#)

1.2 Bedömningskriterier

1.2.1 [Kriterier för självständigt arbete på kandidatnivå](#)

1.2.2 Kriterier för självständigt arbete på avancerad nivå

1.3 Styrdokument

1.3.1 [Regler för examination på grundnivå och avancerad nivå](#)

1.3.2 [Rammål för självständigt arbete \(examensarbete\) inom Ämneslärarprogrammet med inriktning 7-9 och gymnasieskolan \(Grundnivå\)](#)

[Nytt utkast till Rammål för självständigt arbete inom Ämneslärarprogrammet med inriktning 7-9 och gymnasieskolan](#)

1.3.3 [Kursansvar – lärarmötet GUL](#)

1.4 Uppföljnings- och utvecklingsverksamhet

[– Lärarmötet GUL](#)

1.5 Handlings- och verksamhetsplaner för 2016 och 2017

1.5.1 [Handlings- och verksamhetsplan för 2016](#)

1.5.2 [Handlings- och verksamhetsplan för 2017](#)

1.6 Protokoll/minnesanteckningar från programråd o.dyl.

1.6.1 Protokoll från programrådet för magister/masterutbildningen

[Dagordning 15 september 2017.docx](#)

[Dagordning 29 januari 2018.docx](#)

1.6.2 Protokoll från programrådet för ämneslärarprogrammet ht 17, [09](#), [10](#), [11](#), [12](#)

1.6.3 Protokoll från lärarmöte SSA

[Mötesanteckningar lärarmöte 11.docx](#)

[Lärarmöte 2017_12_11.pptx](#)

[Arbetsdag för SSA-kurserna 15 juni.docx](#)

2. Utbildningsrelaterade dokument

2.1 Aktuella kursguider

2.1.1 Fristående kurser:

[SSA115](#))

SSA121 vt17 (kväll [Dk2](#), distans [Dk2](#)) ht17 (kväll [Dk2](#), distans [Dk2](#)),

SSA125 vt17 (kväll [Dk2](#), distans [Dk2](#)) ht17 (kväll [Dk2](#), distans [Dk2](#)),

SSA134 ht17 [dk1](#) [dk2](#) [dk3](#) vt18 [dk1](#)

SSA136 [ht17](#) [vt18](#)

SSA251 [ht17](#)

SSA253 [ht17](#)

SSA255 [vt18](#)

SSA259 [ht17](#)

SSA220/230 [ht17](#) [vt18](#)

2.1.2 Lärarutbildningskurser

Kursguider: LGS210/L9S210 V17, [dk 1](#), LGS211/L9S211 V18, [dk 1](#), LGS231 H17 [dk1](#), LGS250 V17 [dk 1](#), [dk 2](#), LGS242 V18, [dk 1](#), LG30S2 [V17](#)

2.2 Scheman, undervisningsform och lärarbemanning: finns i kursguiden

2.3 Examinationsuppgifter

2.3.1 Fristående kurser:

Salstentamen SSA111 Dk 2 (vt/ht16 , vt/ht17)

[Anonym resultat info-1.pdf](#)

[lösning tenta ht17.pdf](#)

[U lärares kommentarer DK2-1.pdf](#)

[G Dk 2 SSA111-3.pdf](#)

Hemtentamen SSA 111 ht17

[lärares kommentarer underkänd.SSA111dk1 ht17-3.pdf](#)

[lärares kommentarer godkänd.SSA111 Dk1ht17-2.pdf](#)

[lärareskommentarer väl godkänd.docx](#)

[VG lärarens kommentar Dk2-2.pdf](#)

SSA121Dk 2(vt/ht17),

[G.pdf](#)

[VG-4.pdf](#)

SSA125 Dk 2 (vt/ht17)

[Slutuppgift SSA125 ht17.docx](#)

[U lärarens kommentarer SSA125-1.docx](#)

[G lärarens kommentarer SSA125-6.docx](#)

[VG lärarens kommentarer SSA125.docx](#)

SSA251 (ht17)

[SSA251 hemtentamen ht17.pdf](#)

[U lärarens kommentarer SSA251 ht17-2.pdf](#)

[G lärarens kommentarer SSA251.pdf](#)

[VG lärarens kommentarer SSA251-1.pdf](#)

Inlämningsuppgifter SSA111 Dk3 (ht17)

[PT-texter-1.pdf](#)

[Instruktion PT-uppgift-1.pdf](#)

[U lärarens kommentarer PT-analys SSA111 Dk 3-1.docx](#)

[G lärarens kommentarer PT-analys SSA111 ht17-2.docx](#)

[VG lärarens kommentarer PT-analyd SSA111 DK 3.doc](#)

SSA134 Dk 1 (vt/ht17)

[Problemlösningsuppgift 2 SSA134.pdf](#)

[Komplettering lärarens kommentarer SSA134.doc](#)

[G lärarens kommentarer SSA134.docx](#)

[VG lärarens kommentar SSA134.docx](#)

SSA253 ht16, ht17)

[Uppgift och instruktion SSA253ht16.pdf](#)

[U lärarens kommentarer SSA253ht16.pdf](#)

[Komplettering lärarens kommentarer SSA134-1.doc](#)

[VG lärarens kommentarer SSA253 ht16.pdf](#)

[Uppgift och instruktion 253ht17-1.pdf](#)

[IG lärarens kommentar SSA253 ht17.docx](#)

SSA255 (vt16, vt17)

[Instruktioner SLUTUPPGIFT 4 B SSA255vt17.docx](#),

[U lärarens kommentarer från GUL SSA255.docx](#)

[U lärarens kommentarer SSA255 vt17.docx](#)

[G lärarens kommentarer SSA255 vt17-1.pdf](#)

[G kommentarer från läraren i GUL SSA255 vt17.docx](#)

[VG kommentar från läraren i GUL SSA255-1.docx](#)

[VG lärarens kommentarer SSA255-2.docx](#)

SSA259 (ht17) OBS! Går ej att länka

Muntliga redovisningar SSA111 Dk 4 Alfabetisering (vt/ht17) OBS! Går ej att länka

2.3.2 Lärarutbildningskurser:

Salstentamen

LGS210/L9S210, dk 3, V17

Betyget [VG](#), [U](#)

Hemtentamen

[LGS210/L9S210 dk 1, V17](#)

Betyget [VG](#), [G](#), [U](#)

[LGS231 dk 1 H17](#)

Betyget [VG](#), [G](#)

[LGS 250 dk 2 V17 \(nu LGS242\)](#)

Betyget [VG](#), [G](#), [U \(komplettering\)](#)

Seminarieuppgifter

LGS211/L9S211 dk 1 V18, [uppgift 1](#), [uppgift 2](#), [uppgift 3](#),

LGS 231 dk 1 H17, [gruppuppg.](#), [boksamtal](#)

LGS250 dk 2, V17 (nu LGS242) , [uppgift 1](#), [uppgift 2](#)

[VFU-uppgifter LG30S2 v 17 \(nu LG31S2\)](#)

[VFU-lärarens bedömning](#), [studentens självvärdering](#), [LLU:s närvaroblankett och bedömning](#)

2.4 Självständiga arbeten med bedömning

2.4.1 Fristående kurser

SSA136 (vt/ht16, vt/ht17)

[kandidatuppsats med examinator anteckningar U.pdf](#)

[Bedömning examiner G.docx](#)

[kandidatuppsats G.docx](#)

[Anteckningar examiner VG-1.docx](#)

[Kandidatuppsats VG-1.docx VG-3.pdf](#)

SSA220/230 (vt/ht15, 16, 17)

[Masteruppsats U.docx](#)

[masteruppsats examinator anteckningar U-5.pdf](#)

[Magisteruppsats G.pdf](#)

[Magisteruppsats G Slutgiltigt.pdf](#)

[Bedömning examiner G.docx](#)

[Magisteruppsats VGTMM-1.docx](#)

[Magisteruppsats VG Slutgiltigt.pdf](#)

[Bedömning VG.docx](#)

2.4.2 Lärarutbildningskurser

LGS21G H16, [examensarbete 1](#), [kommentar](#)

3. Utvärderings- och uppföljningsresultat inklusive åtgärder

3.1 Kursutvärderingar

3.1.1 Fristående kurser- GUL

Helkursvärderingar:

3.1.1.1 SSA111 kväll: [HT16/VT17](#) [VT17/HT17](#), distans: [HT16/VT17](#) [VT17/HT17](#)

3.1.1.2 SSA125 kväll: [VT17](#) [HT17](#), distans: [VT17](#) [HT17](#)

3.1.1.3 SSA134 [VT17](#) [HT17](#)

3.1.2 Lärarprogrammet: Kursrapporter (sammanställning av kursvärderingar)

3.1.2.1 [LGS210/L9S210 V17](#)

3.1.2.2 [LGS230 H16](#)

3.1.2.3 [LGS250 V17](#)

3.1.2.4 [LG30S2 V17](#) (nu LG31S2)

3.2 Åtgärdsplaner

3.2.1 Kursutveckling

[HPE02 reviderad kursplan Rydenvald.pdf](#)

[HPE02 Reflektion Rydenvald-1.pdf](#)

3.2.2 Anteckningar från arbetsdag med lärarprogrammet

3.2.2.1 [Anteckningar vt 17](#) (Kursutveckling LGS210/L9S210, nu LGS211/L9S211, och LGS250, nu LGS242)

3.2.2.2 [Diskussionsunderlag till arbetsdag lärarprogrammet vt 17](#)

3.2.2.3 [Helkursmöte LGS211/L9S211 ht 17](#)

3.2.2.4 [Akademiskt skrivande LGS211/L9S211 vt18](#)

3.3. Tidigare utvärderingar

3.3.1 [Humanistiska fakultetsnämndens SWOT-analys 2010](#)

3.3.2 [HSV:s utvärdering av svenska/svenska som andraspråk 2012](#)

3.3.3 [Utvärdering av magister/masterprogrammet, Blue eleven](#)

3.3.4 [Åtgärdsplan Blue11](#)

4. Övrigt

4.1 Översikt, lärare

4.1.1 [Lärarlista med anställningsform, akademisk grad, högskolepedagogisk kompetens och undervisningsomfattning](#)

4.1.2 [Bemanningplan ht-2017](#)

4.2 Registreringar (inklusive prestationsgrad)

4.2.1 [Registreringar fristående kurser svenska som andraspråk 2010-2017](#)

4.2.2 [Registreringar magister/masterprogrammet i svenska som andraspråk 2007-2017](#)

4.2.3 [Registreringar lärarprogrammet i svenska som andraspråk 2012–2017](#)

4.3 Länkar till relevanta webbsidor

- 4.3.1 [Utbildningsinformation om svenska som andraspråk, grundnivå](#)
- 4.3.2 [Ämnesguide lärarprogrammet svenska som andraspråk](#)
- 4.3.3 [Utbildningsinformation om svenska som andraspråk avancerad nivå](#)
- 4.3.4 [Forskningsinformation om svenska som andraspråk](#)
- 4.3.5 [Öppna sidor för ämnet svenska som andraspråk på GUL](#)
- 4.3.6. [Öppna sidor för lärarutbildningskurser i svenska som andraspråk på GUL](#)
- 4.3.7 [Öppna sidor för magister/masterprogrammet i svenska som andraspråk på GUL](#)

4.4 Samverkan

- 4.4.1 [Mammaforumtext.docx](#)
- 4.4.2 [Svenska i praktiken \(program\)](#)
- 4.4.3 [Skolbesök \(schema för skolbesöken\)](#)
- 4.4.4 [Ämnets dag \(program\)](#)

4.5 [Ämnesguide för lärarprogrammet SVA](#)

4.6 Presentationer från uppstartsdagen

- 4.6.1 [Åsas presentation av fakulteten](#)
- 4.6.2 [Karins presentation av institutionen](#)
- 4.6.3 [GU:s kvalitetspolicy](#)
- 4.6.4 [Inventering av SVA inför kvalitetsutvärdering](#)

4.7 Sammanställningar av betyg per termin och kurs

4.7.1

[SSA111 Svenska som andraspråk grundkurs betygsammanställning V15-H17](#)

[SSA121 Svenska som andraspråk, fortsättningskurs 1 betygsammanställning V15-H17](#)

[SSA125 Svenska som andraspråk, fortsättningskurs 2 betygsammanställning V15-H17](#)

[SSA134 Svenska som andraspråk, fördjupningskurs del 1, betygsammanställning V15-H17](#)

[SSA136 Svenska som andraspråk, fördjupningskurs del 2: Uppsats, betygsammanställning V15-H17](#)

[SSA220 Magisteruppsats i svenska som andraspråk, betygsammanställning V15-H17](#)

[SS230 Masteruppsats i svenska som andraspråk, betygsammanställning V15-H17](#)

Lärarkurser:

[LGS210 Svenska som andraspråk, 1, för gymnasielärare, betygsammanställning V15-H17](#)

[L9S210 Svenska som andraspråk, 1, för lärare åk 7-9, betygsammanställning V15-H17](#)

[LGS230 Svenska som andraspråk 3 för gymnasielärare betygsammanställning H15-H17](#)

[LGS250 Svenska som andraspråk 5 för gymnasielärare betygsammanställning H14-H16](#)

[LGS240 Svenska som andraspråk 4 för gymnasielärare betygsammanställning H15-H17](#)

Välkommen till Utvärdering Svenska som andraspråk!

Program SVA-platsbesök

9–9.30 Bedömagruppen samlas och planerar
9.30–10 Möte med prefekt Lena Rogström och utbildningsansvarig Karin Helgesson
10–10.20 Fika
10.20–11 Möte med doktorand Anna Winlund
11–12 Tid att sammanfatta
12–13.10 Lunch studierektor Carina Carlund, programkoordinator Camilla Håkansson
13.10–13.45 lärare Julia Prentice (lektor), Kerstin Larsson Tannerud, adjunkt
13.45–14.15 Studenter, Leila Swartling fristående kurser, Yvonne Jacobsson
magister/masterprogram, Klara Olander ämneslärarprogrammet (sva som förstaämne)
14.15–14.45 Fika med professor Tommaso Milani
14.45–15.15 Alumner lärarprogram Alma Rauer
15.15–16 Förberedelse återföring
16–17 Återföring till fakultetsledning/institutionsledning

Angående bedömarutlåtande för utbildningen i ämnet svenska som andraspråk vid humanistiska fakulteten, Göteborgs universitet.

19. september 2018

Bedömargruppen lämnade sin preliminära bedömning den 2018-08-10 och den 2018-08-28 mottog vi ett antal frågor från utbildningsansvarige för svenska som andraspråk, Mikael Nordenfors. Vi har för avsikt att besvara dessa frågor som kommentarer i texten men vill även göra några generella tillägg till frågorna.

En del frågeställningar från Mikael Nordenfors rör olika typer av studerande, i synnerhet angående vår övergripande utvärdering av att det finns behov av en tydligare professionsinriktning i form av språkpedagogik och didaktik. Vi har möjligen förbisett vissa relevanta skillnader på studentgrupper men har generellt förstått det på så sätt att den väsentligaste arbetsmarknaden för utbildningen är just undervisningssektorn – primärt språklärare i ämnet svenska som andraspråk, men även inom andra ämnen på skolor med mycket heterogena elever/studerande. En sekundär arbetsmarknad är konsultuppdrag och forskning relaterad till undervisning i, och användning av svenska som andraspråk. Vissa studenter är redan lärare när de deltar i GU:s utbildning. Andra har för avsikt att bli lärare. För samtliga är en didaktisk inriktning relevant. Som en konsekvens av detta vill vi öka prioriteten på kunskapen om receptiva och produktiva förvärvsprocesser, ordförråd och pedagogisk organisation. Det skulle kunna innebära att vissa strukturlingvistiska ämnen omdefinieras på så sätt att de inte ses som en oberoende utgångspunkt utan som element i exempelvis en beskrivning av inlärares språk eller språkpedagogisk organisation. Detta tillämpande skulle påverka uppbyggnaden och progressionen av utbildningen.

Likaså vill vårt andra huvudförslag angripa utbildningens uppbyggnad och profil. Vi föreslår, att kunskap om flerspråkighet (och inte endast svenska som andraspråk) är relevant för alla på inom utbildningen. Det gäller såväl den samhällsliga kontexten med migration, mobilitet, statlig reglering och språkpolitiska ideologier som individens språkbruk samt motivation inför språktillägnande. Vi har noterat att teman som rör flerspråkighet redan förekommer på litteraturlistor, men enligt vår mening är det alltför sporadiskt och passerar som icke-obligatorisk kunskap. Av denna anledning föreslår vi därför att det ges ökad tyngd i hela utbildningen.

Vår förhoppning är att dessa kommentarer ses som meningsfulla och vi beklagar samtidigt om vi inte har haft tillräcklig insikt i de lokala förhållandena på GU. Om det fortfarande föreligger några missförstånd i vår text ber vi er om att peka specifikt på vad ni önskar att få korrigerat.

Vi ser fram emot att möta er för fortsatt samtal på GU den 2018-10-01.

Med vänlig hälsning,

Bedömargruppen